

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2268/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 5.Pf.21.584/2023/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó a Debreceni Törvényszék 5.Pf.21.584/2023/7. számú ítélete és a Debreceni Járásbíróság 55.P.20.650/2022/62. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, az Abtv. 43. § (1) bekezdésére figyelemmel.
- [3] 2. Az ügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [4] 2.1. Az alapper tartási szerződés érvénytelenségének megállapítására irányult. Az öröknyagonak három törvényes örököse volt, a lánya (az alapper I. rendű alperese) és a másik gyermeke helyén a két unokája (a felperes és a II. rendű alperes, utóbbi jelen ügy indítványozója). A tartásra jogosult öröknyagó 2018. június 21-én ügyvéd által szerkesztett tartási szerződést kötött lányával, mivel 2012 óta különböző, egészségügyi problémák miatt gondozásra, segítségre szorult. A tartásra jogosult 2018 decemberében végintézkedés hátra hagyása nélkül hunyt el. A tartási szerződés alapján a tartásért cserébe a tartásra kötelezett a perbeli ingatlanban nagyobb arányú tulajdonjog szerzésére vált jogosulttá a többi törvényes öröknyagossal szemben. Az indítványozó (alperesi pozícióban, de a felperessel érdekezonyosságban) a tartási szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte, amely által az ingatlan vitatott perbeli illetősége a hagyatékhoz tartozna.

- [5] 2.2. Az elsőfokon eljáró a Debreceni Járásbíróság az 55.P.20.650/2022/62. számú ítéletével a keresetet elutasította, melyet a másodfokú bíróság a támadott döntésben helybenhagyott.
- [6] A bíróságok szerint a keresetek elutasításának azért volt helye, mert a bírósági eljárás során nem nyert igazolást, hogy a szerződéses akarat, vagy a célzott joghatása a felperes által állított hiányosságban, illetőleg hibában szenvedne. A bíróság nem látta megállapíthatónak azt sem, hogy a támadott szerződés jóerkölcshöz ütközne. Az eljárási szabálytalansággal kapcsolatban a támadott döntés arra az álláspontra helyezkedett, hogy azok az ügy kimenetelét nem befolyásolták.
- [7] 2.3. Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybírósághoz fordult. Az indítványozó sérelme alapjaként az Alaptörvény számos rendelkezését megjelölte, tartalmilag ugyanakkor az Alaptörvény XIII. cikk szerinti tulajdonhoz és örökléshez fűződő jogra, a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogra, a XXVIII. cikk (7) bekezdés szerinti jogorvoslathoz való jogra, illetve a XV. cikkben foglalt törvény előtti egyenlőség követelményére hivatkozott.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [9] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és *b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.
- [10] Az indítványozó saját ügyében jár el, ugyan formálisan pernyertes pozícióban, de az ügy háttere alapján megállapítható, hogy a támadott döntés közvetlenül érinti Alaptörvényben biztosított jogait. Az indítványozó megjelölte az indítványozói jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. A támadott jogerős döntést 2024. március 15-én vette kézhez szabályszerűen az indítványozó, az alkotmányjogi panaszt 2024. május 9-én – határidőben – nyújtotta be a bírósághoz.
- [11] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részleteit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.
- [12] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. További feltétel, hogy az indítvány

részletes indokolást tartalmazzon, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]. Megállapítható, hogy az indítványozó számos alaptörvényi szabályt felhívott, de érdemi alkotmányos összefüggést csak a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatban állított.

- [13] Az indítványozó kifejezetten kérte a vonatkozó bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].
- [14] Megállapítható az is, hogy a támadott döntéssel szemben nem állt további jogorvoslat az indítványozó rendelkezésére.
- [15] 3.2. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [16] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti hatáskörében az Alkotmánybíróságnak arról kell döntenie, hogy a bírói döntés sértette-e az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát.
- [17] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat: állandó gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog nem nyújt lehetőséget a bírói döntés tartalmi kritikájára. Valamely jogértelmezési hiba, tévedés – még ha az egyértelmű, nyilvánvaló, esetleg kirívó vagy akár súlyos is – nem jelent alaptörvény-ellenességet {lásd 325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]-[15]}. Nem veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét, ha a bíróság – indokolt döntésben – úgy határoz, hogy az alapperben támadott tartási szerződés nem ütközik jó erkölcsbe, vagy egyébként nem merül fel érvénytelenségi ok azzal szemben. A bíróság részletesen, szakjogi érvekkel alátámasztva indokolta, hogy a vitatott szerződés érvénytelensége miatt nem állapítható meg a keresetben foglaltak szerint. E mérlegelés helyessége nem alkotmányossági kérdés.
- [18] A másodfokú bíróság indokokkal támasztotta alá azt is, hogy az első fokon eljáró bíróság eljárási szabálysértése miatt nem terjed ki az alperes indítványozó jogi helyzetére, illetve miért nem befolyásolta az ügy kimenetelét. Erre tekintettel e vonatkozásban sem állapítható meg, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog sérült volna.
- [19] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-ában rögzített követelménynek, ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. december 17.

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tündes. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró*